

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ
ФАКУЛТЕТ ПО МЕДИЦИНА
ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

Лекция №4

***Скелетни
мускули***

Доц. д-р Боряна Русева, д.м.
Сектор "Физиология"
МУ-Плевен

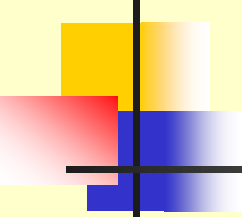

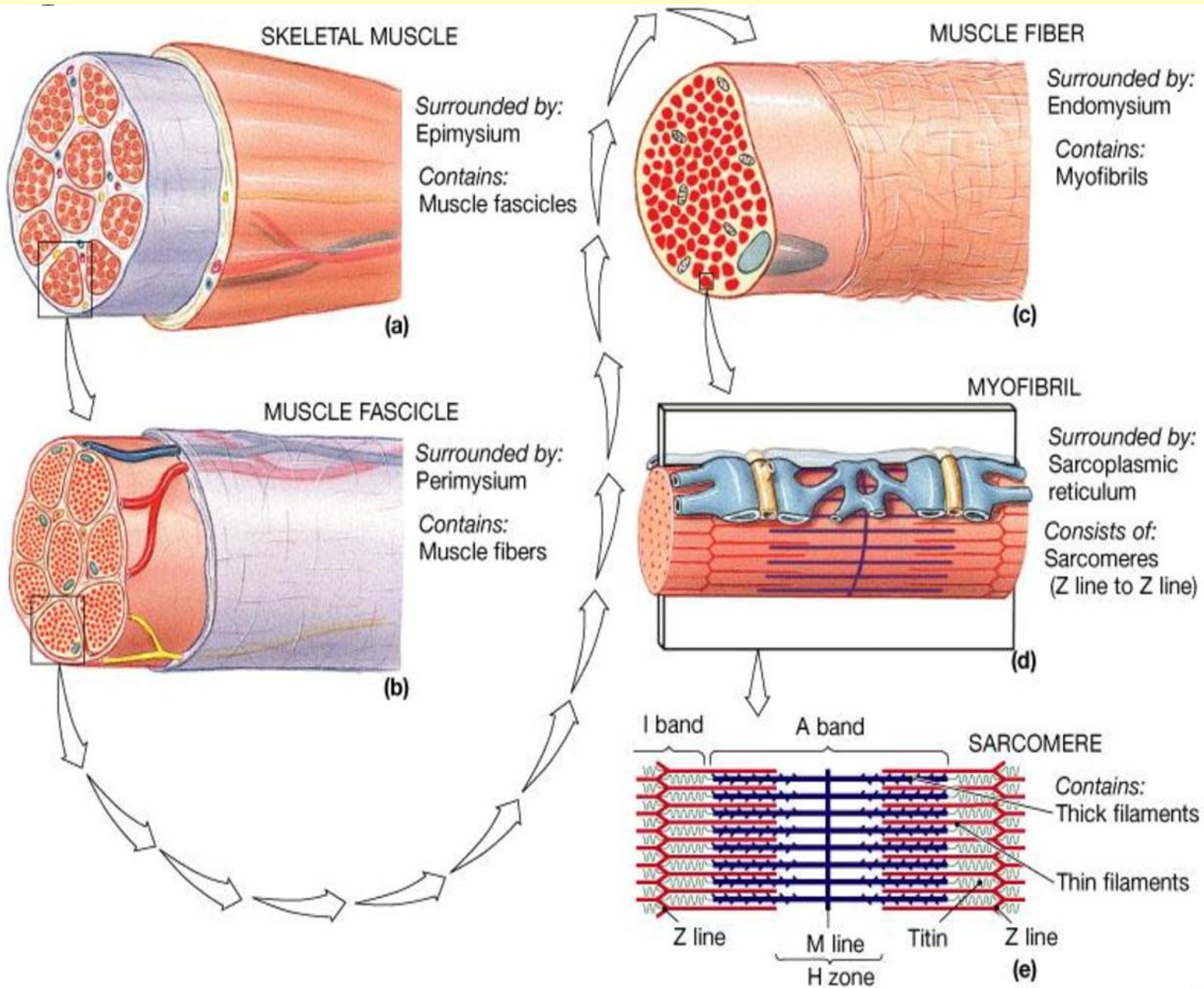
Функции на скелетните мускули

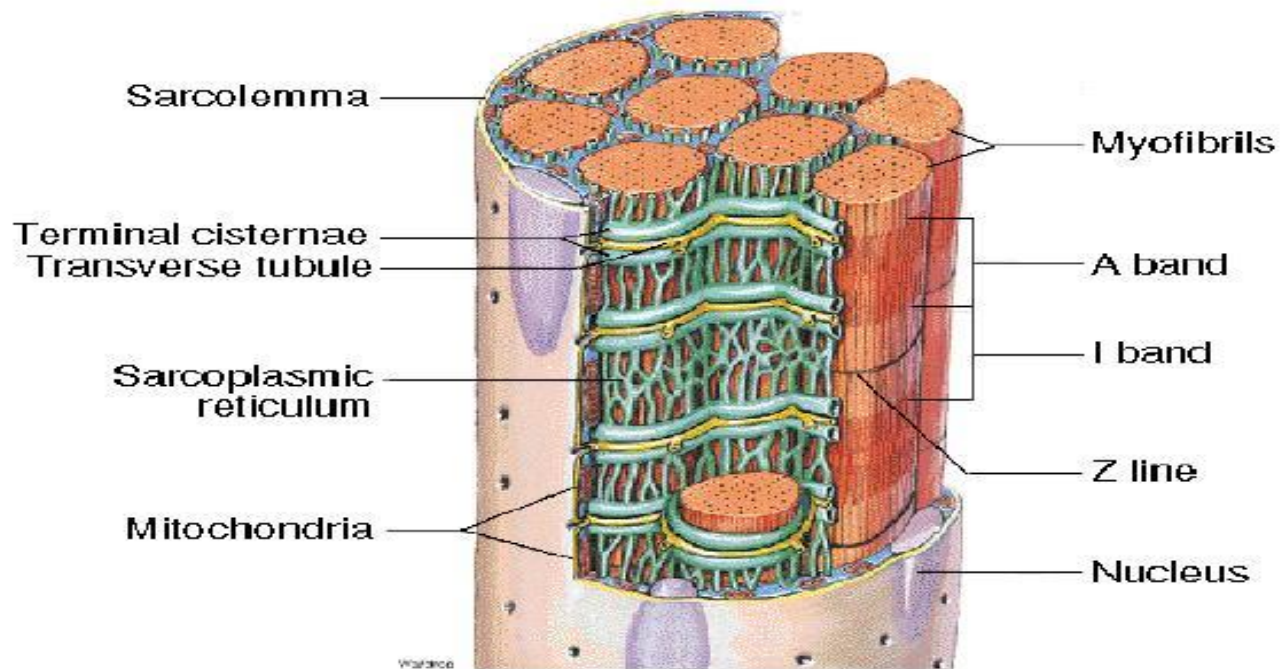
- Придвижване на тялото в пространството
- Поддържане на позата
- Теплопродукция

Характеристики на скелетните мускули:

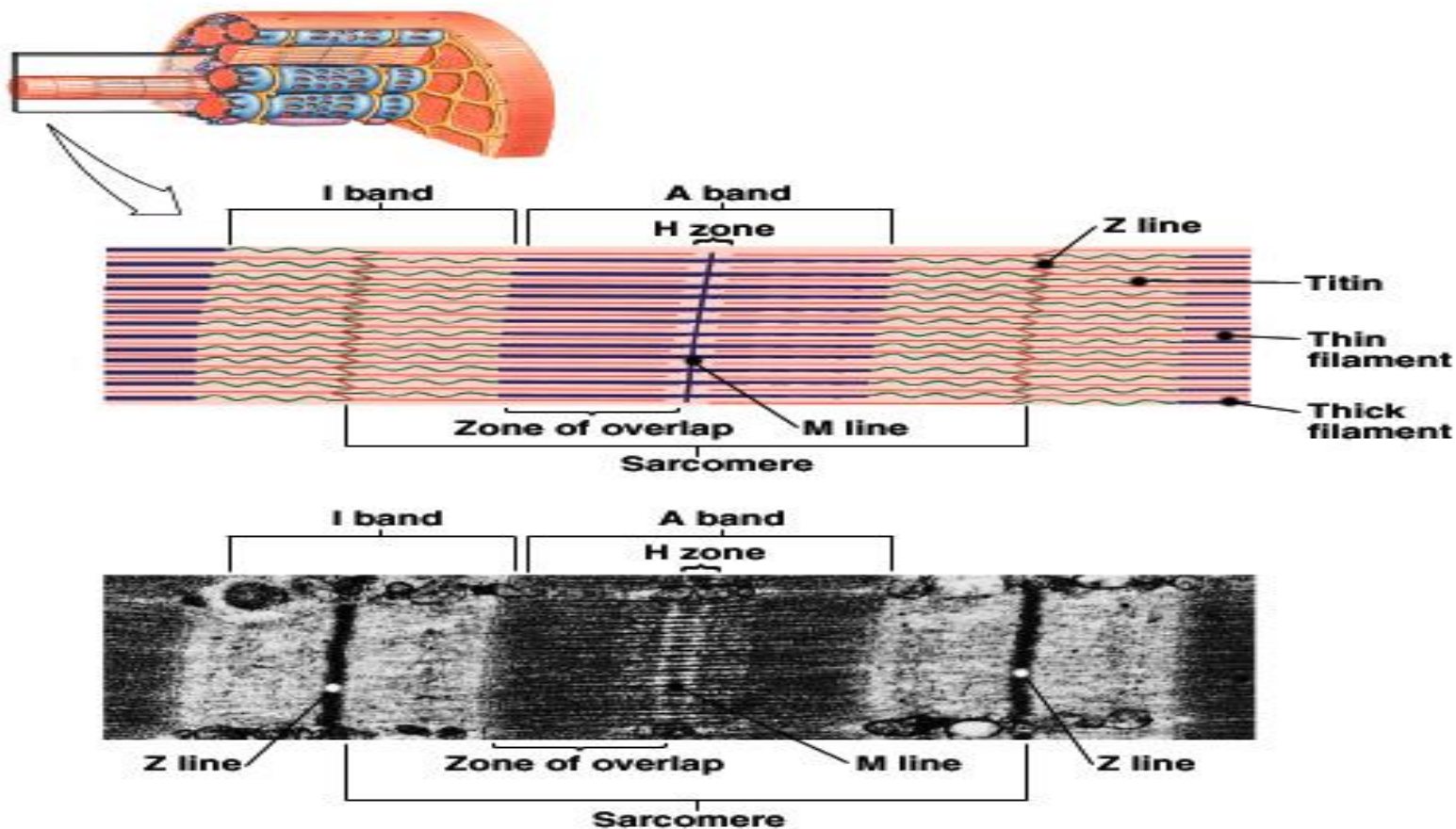
-
-
- Волеви – инервират се от соматичната нервна система
  - Физиологични свойства на скелетно-мускулната клетка:
    - възбудимост
    - проводимост
    - съкратимост
  - Физично свойство:
    - еластичност

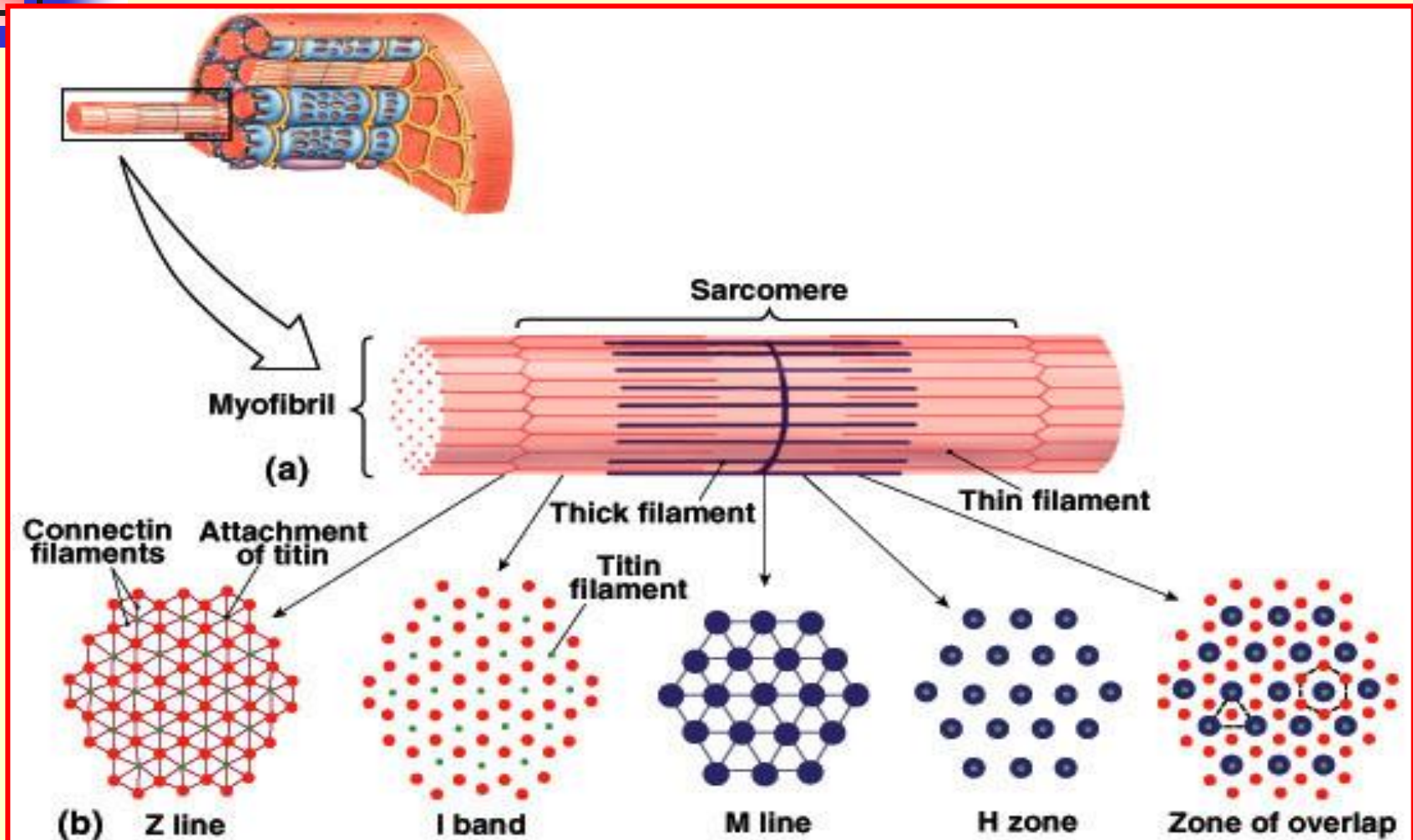
Структура на скелетно-мускулна клетка

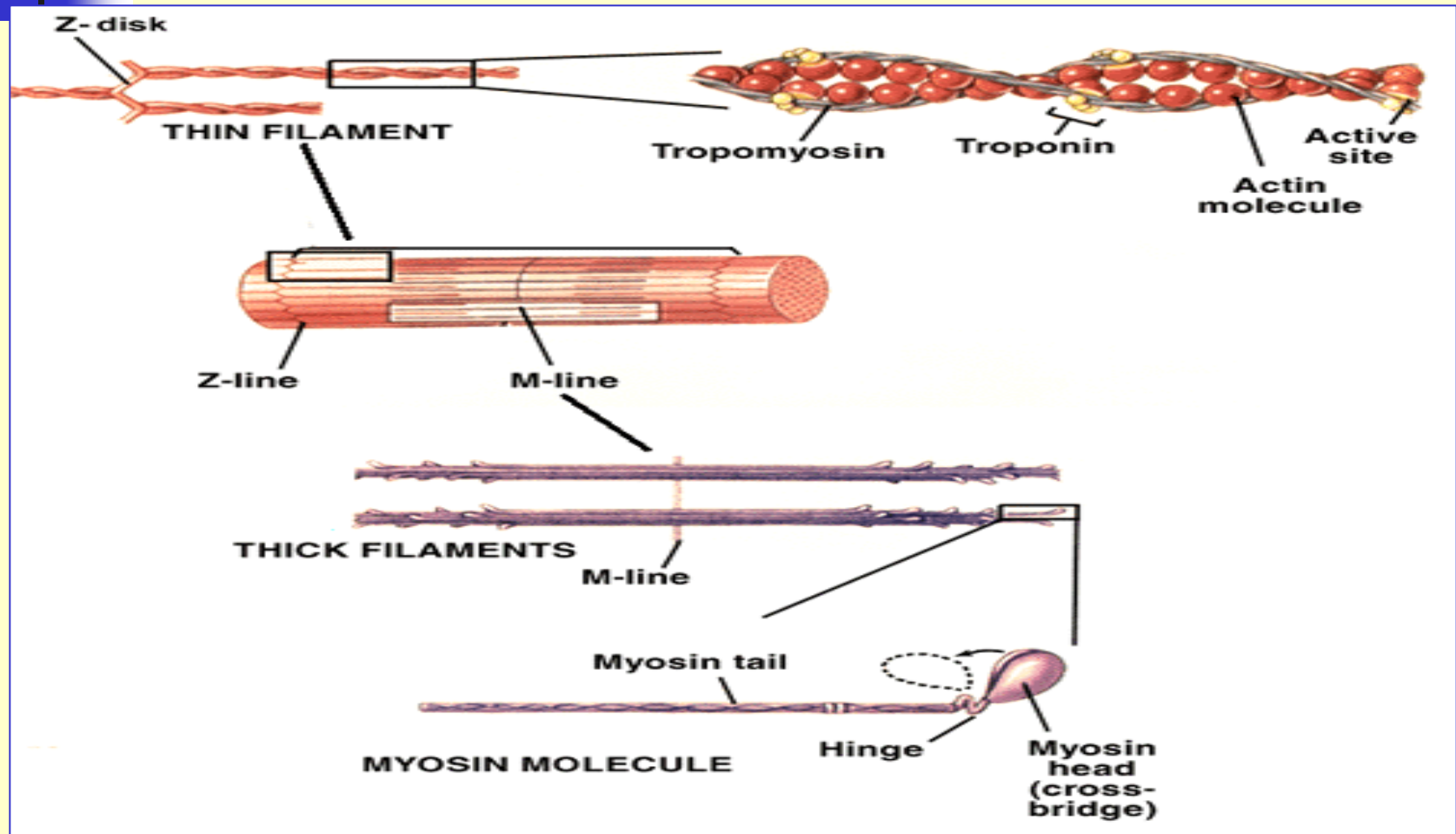
Напречно-набразден мускул

Саркомерът е основната структурна и функционална единица

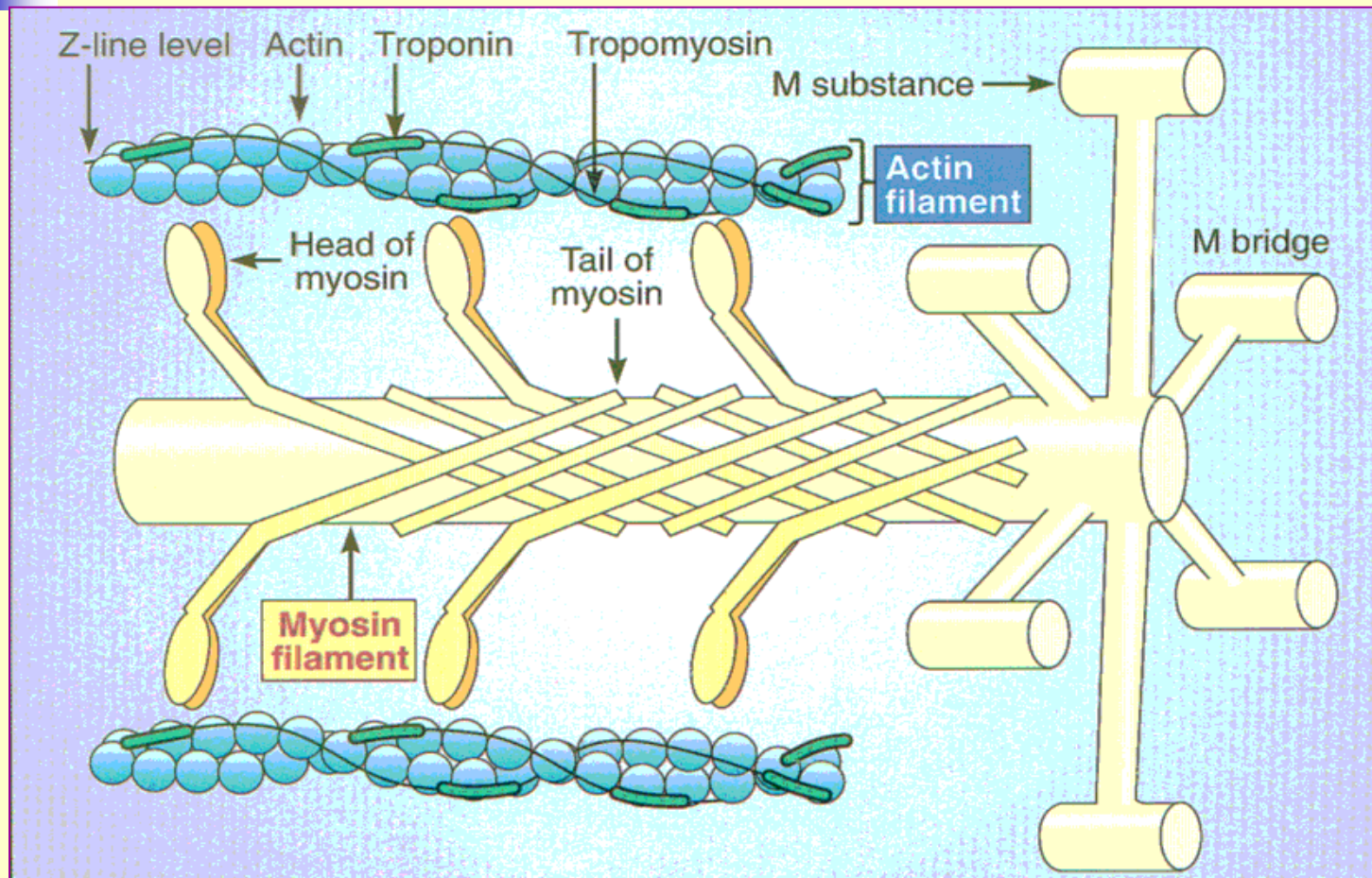
Миофиламенти: *дебели миозинови* *тънки актинови*

Миофиламенти:

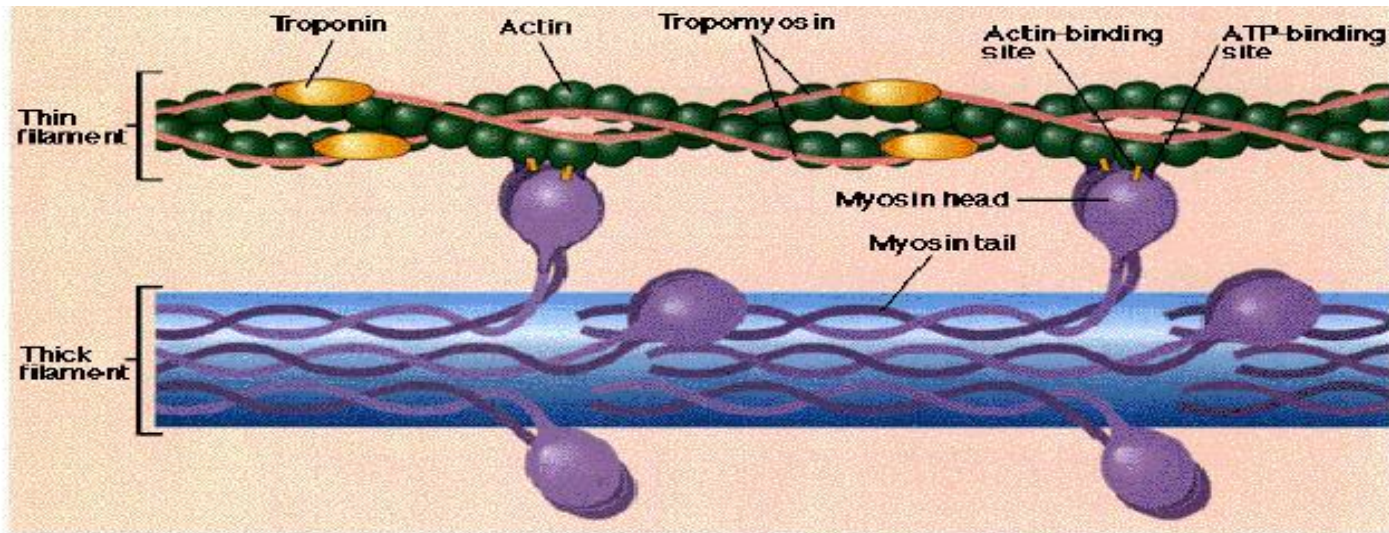
дебели МИОЗИНОВИ
ТЪНКИ АКТИНОВИ

миофиламенти

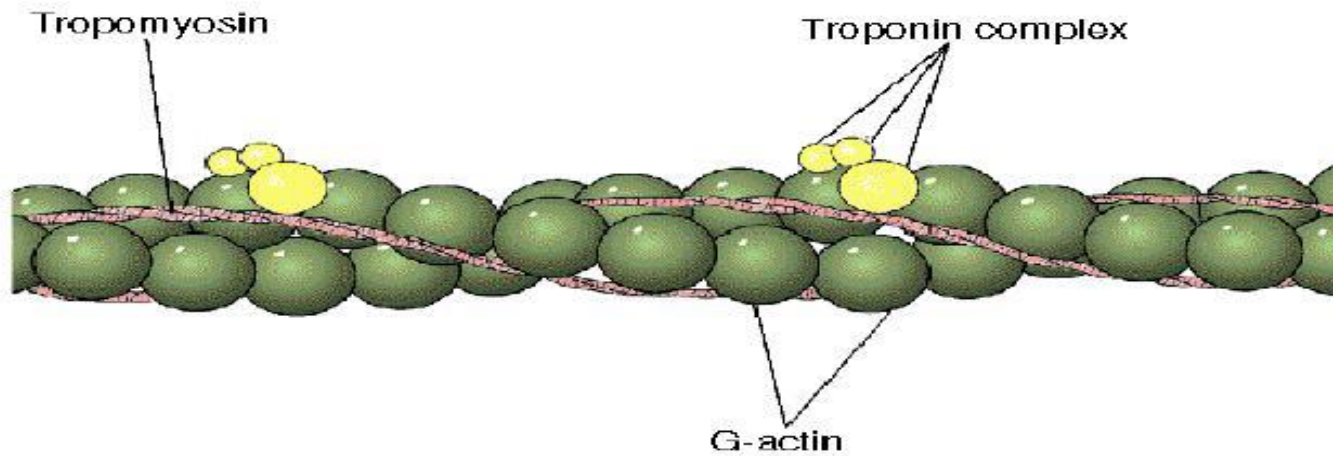
Миозинови- изградени от съкратителния белтък
МИОЗИН

Актинови - изградени от съкратителния белтък
актин и регулаторните белтъци тропомиозин и
тропонин

Тънки миофиламенти

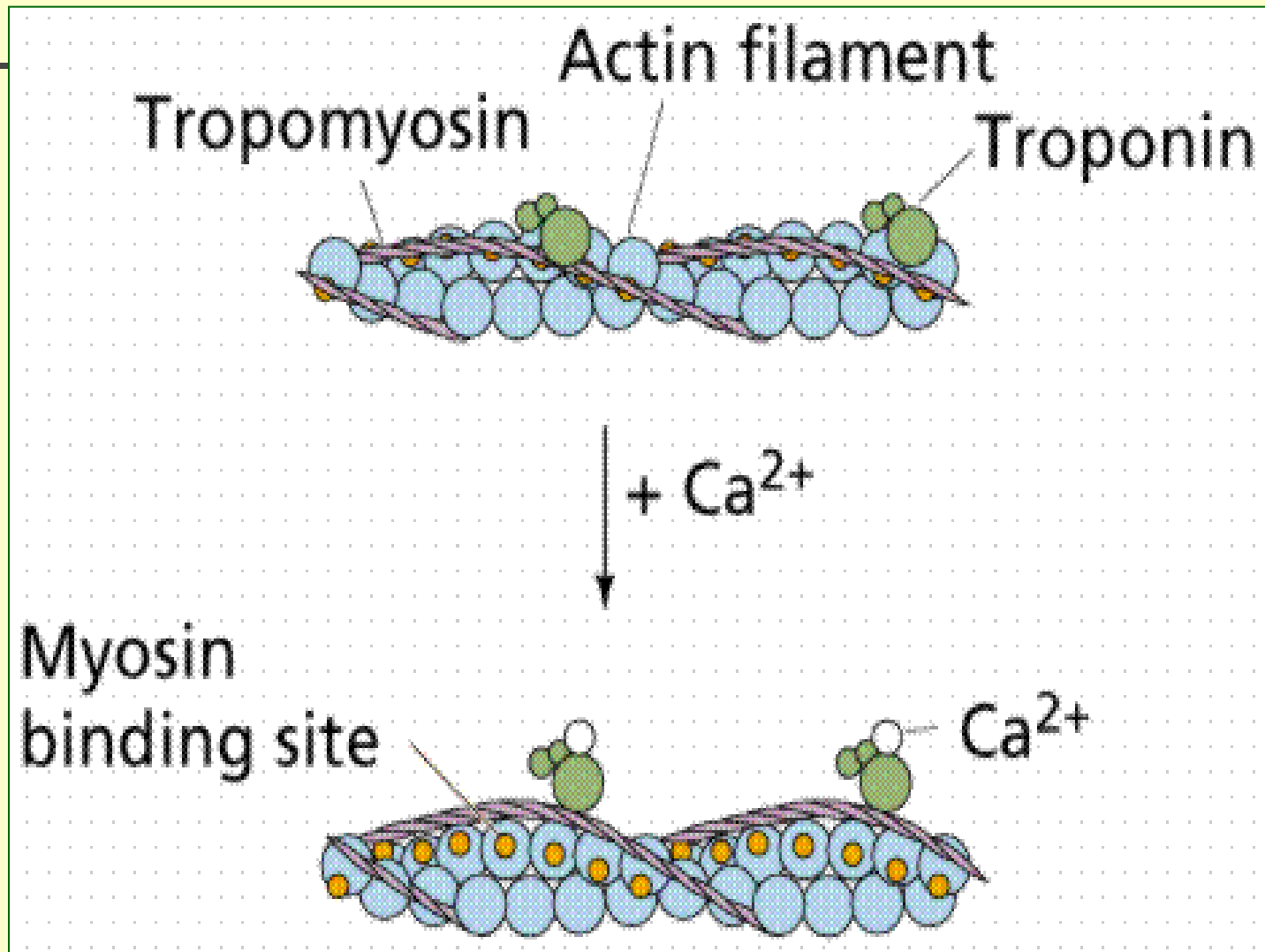
Тропониновата молекула има 3 центъра:

C - за свързване с Ca йони

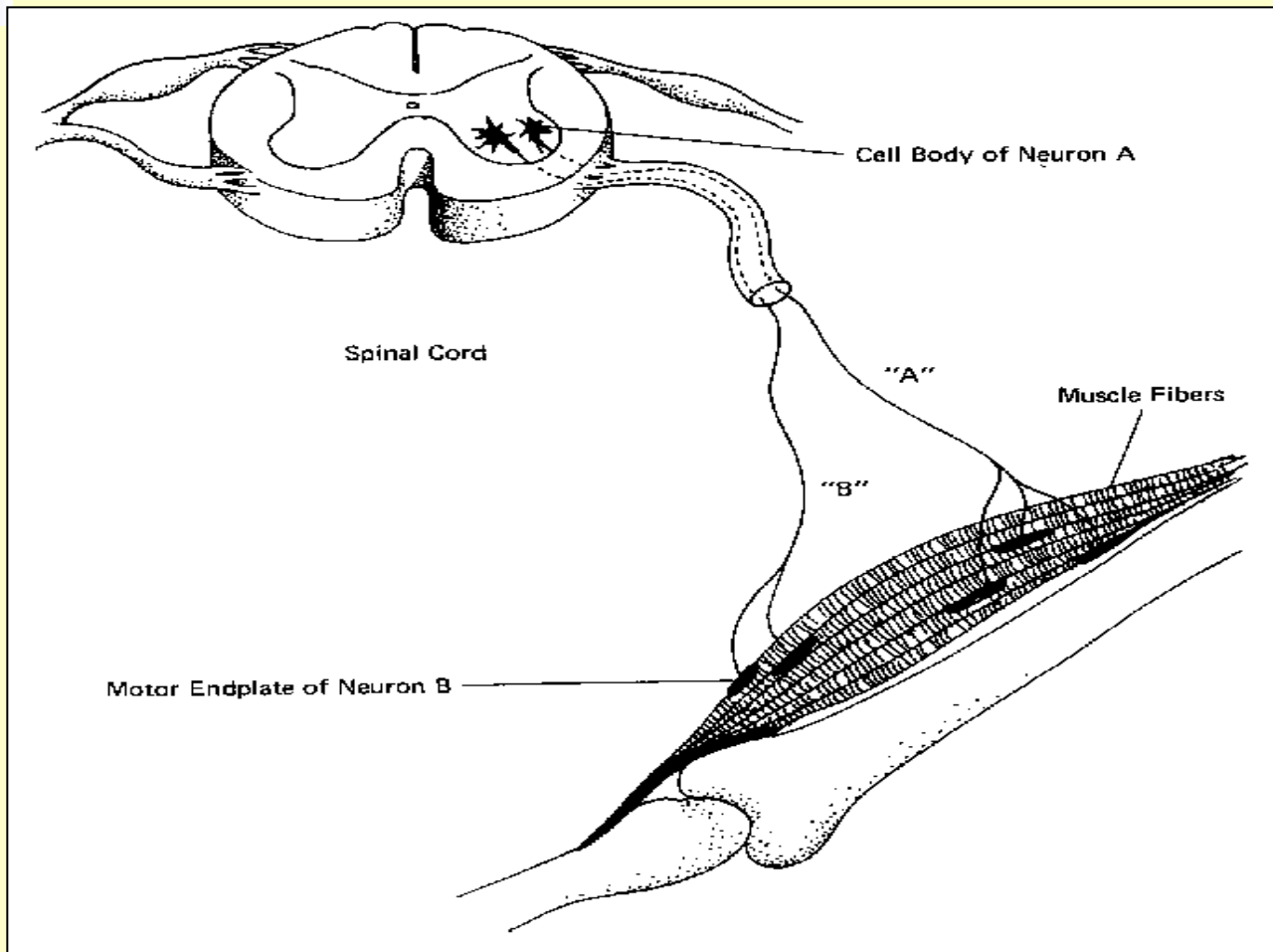
T - за връзка с тропомиозина

I – инхибиторен, закрива активните центрове на актина

Тънки миофиламенти

Нервно-мускулен синапс

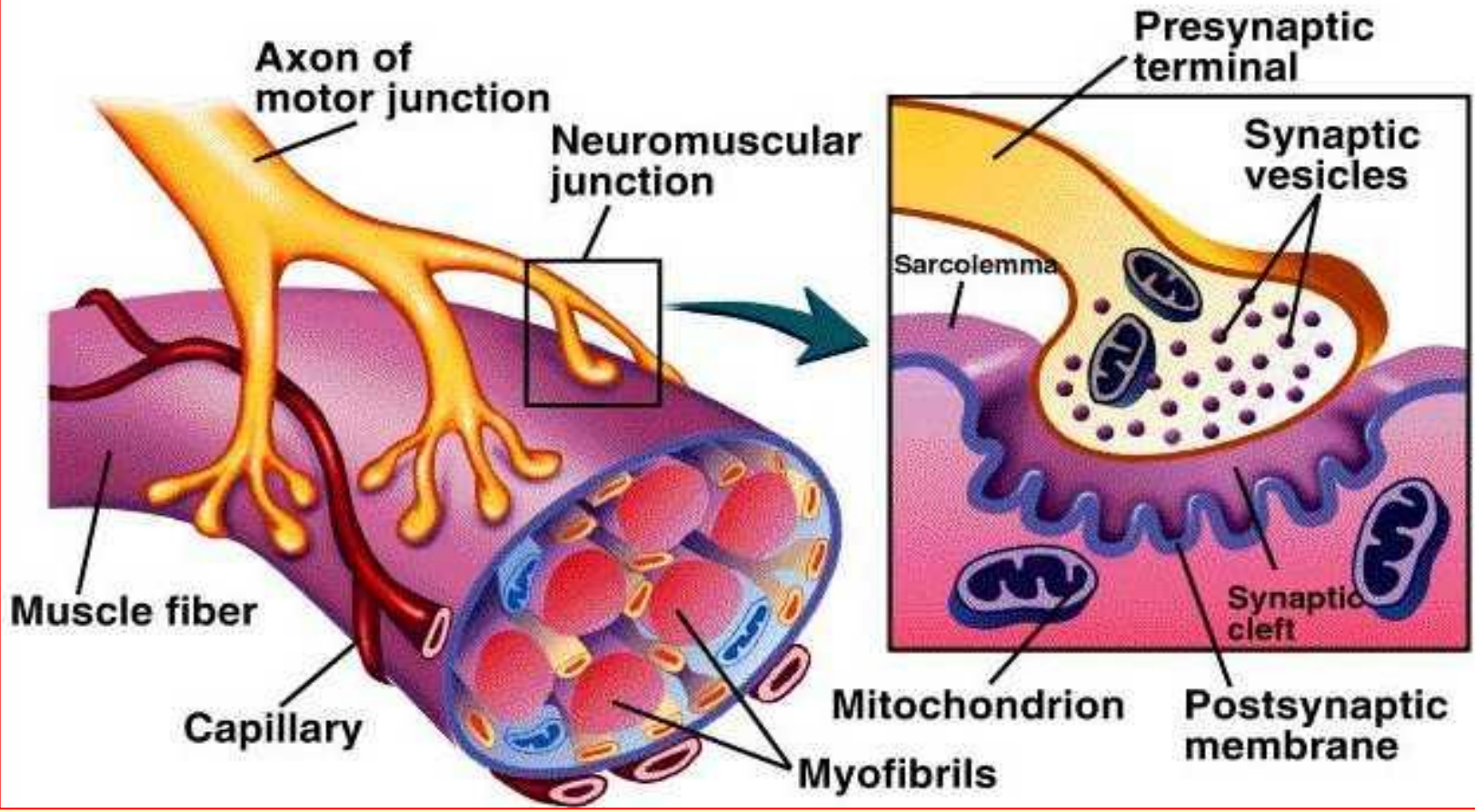
Нервно-мускулен синапс

невромедиатор – ацетилхолин

рецептори: N – холинорецептори

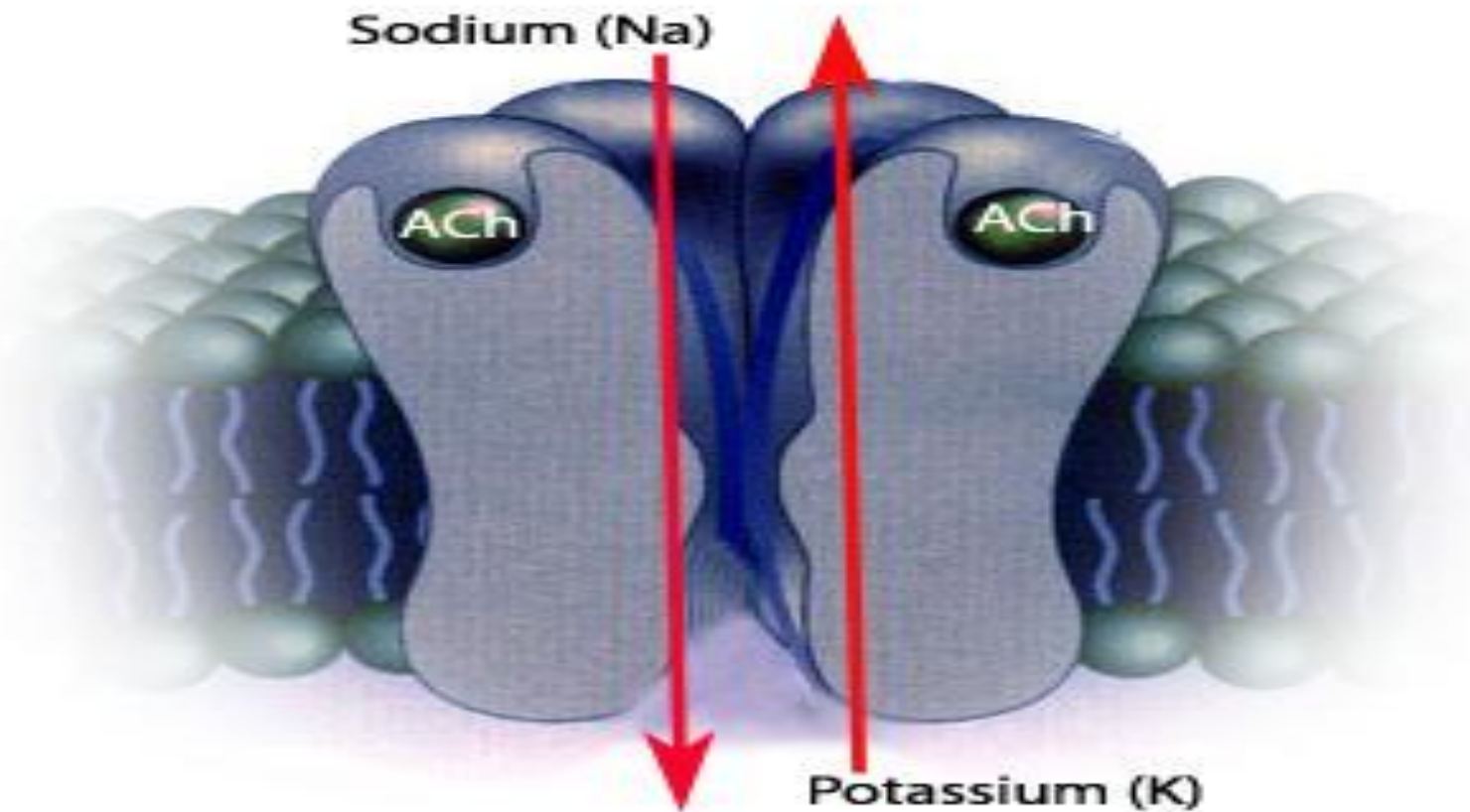
Генерира се възбуден постсинаптичен потенциал

Neuromuscular Junction

Нервно-мускулен синапс – отваряне на бързи натриеви и калиеви каналчета, което води до деполяризация на постсинаптичната мембрана

The Acetylcholine Receptor on the motor end plate

Връзка между възбуждение и съкращение на ниво Т тубули

- Генерираният ВПСР е с амплитуда 20 mV и се разпространява по съседство до електровъзбудимата мембрана на напречно набраздената мускулна клетка - сарколема.
- Тя има мембранен потенциал на покой -90 mV и прагов потенциал -70 mV .
- Генерира се акционен потенциал, който се предава по протежение на сарколемата.
- Деполяризацията на мембраната на ниво Т тубули отваря калциевите каналчета на цистерните в саркоплазмения ретикулум.

Мускулно съкращение

- Са йони излизат в саркоплазмата и се свързват с С-центъра на тропониновата молекула, която променя конфигурацията си.
- Тропомиозиновата молекула се премества и открива активните центрове на актина.
- Миозиновите глави се завъртат и се свързват с активните центрове на актина, образуват се акто-миозинови мостчета и се получава приплъзване на тънките нишки спрямо дебелиите.
- АТФ се свързва на специфично място с миозиновата глава, която има АТФ-азна активност и се получава АДФ и Ф като се отделя енергия.

Мускулно съкращение

- Миозиновата глава претърпява конформационни промени, разрушават се акто-миозиновите мостчета и главата се връща в първоначалното си положение.
- Процесът се повтаря отново със следваща молекула актин и саркомерът се скъсява.
- Енергията от разграждането на АТФ се използва за механичното приплъзване на тънките нишки между дебелиите и за активното изпомпване на Са йони обратно в Са цистерни. АТФ е необходим за отпускане на мускула.

1

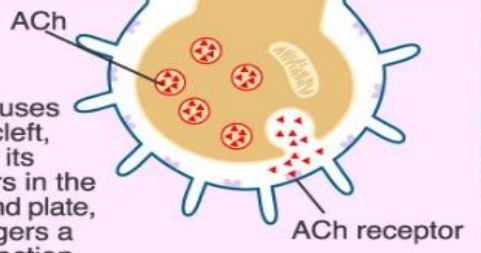
Nerve impulse arrives at axon terminal of motor neuron and triggers release of acetylcholine (ACh).

Nerve impulse

Muscle action potential

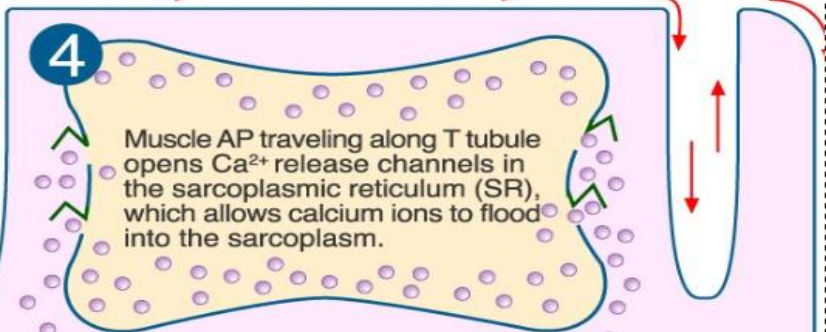
2

ACh diffuses across cleft, binds to its receptors in the motor end plate, and triggers a muscle action potential (AP).

4

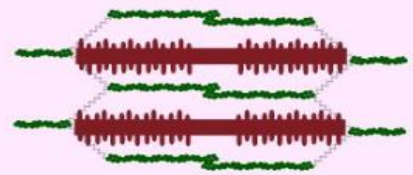
Muscle AP traveling along T tubule opens Ca^{2+} release channels in the sarcoplasmic reticulum (SR), which allows calcium ions to flood into the sarcoplasm.

3

Acetylcholinesterase in synaptic cleft destroys ACh so another muscle action potential does not arise unless more ACh is released from motor neuron.

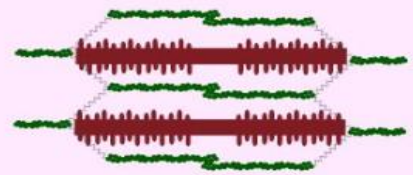
AChE

Elevated Ca^{2+}

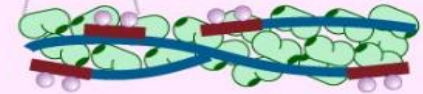
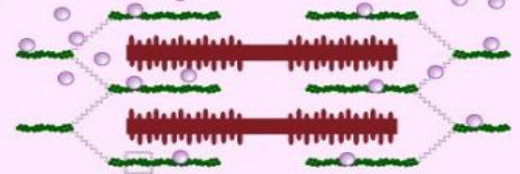
6

Contraction: power strokes use ATP; myosin heads bind to actin, swivel, and release; thin filaments are pulled toward center of sarcomere.

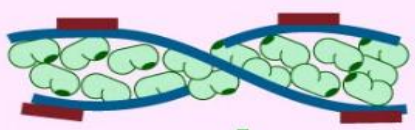
5

Ca^{2+} binds to troponin on the thin filament, exposing the binding site for myosin.

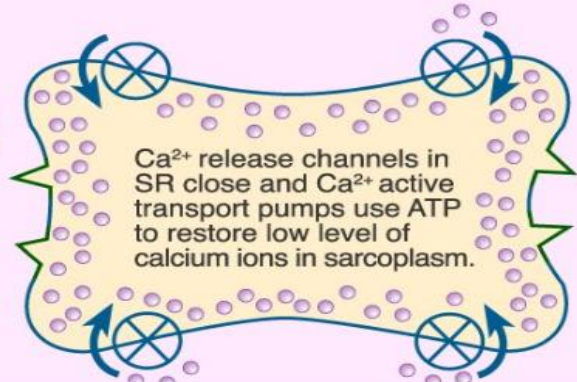
8

Troponin-tropomyosin complex slides back into position where it blocks the myosin-binding sites on actin.

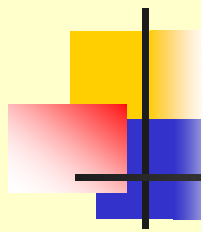
7

Ca^{2+} release channels in SR close and Ca^{2+} active transport pumps use ATP to restore low level of calcium ions in sarcoplasm.

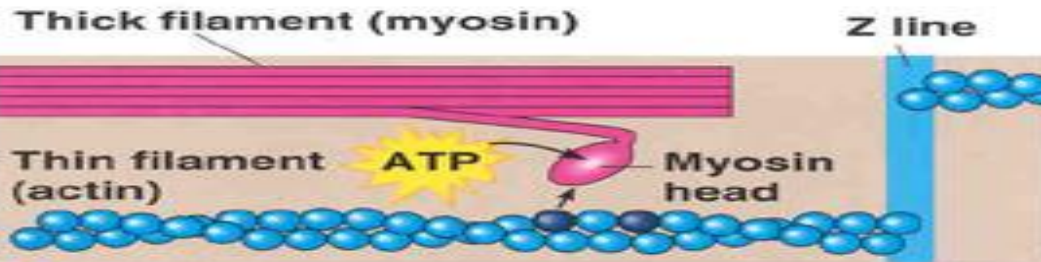

9

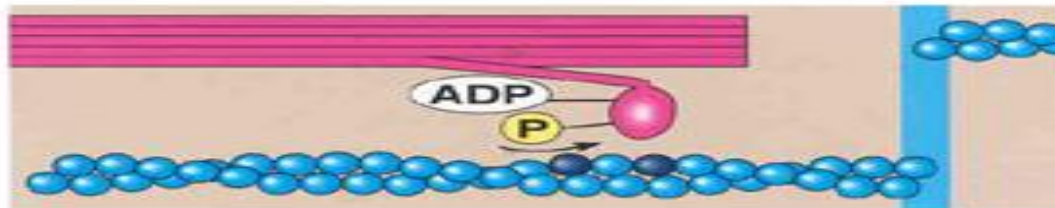
Muscle relaxes.

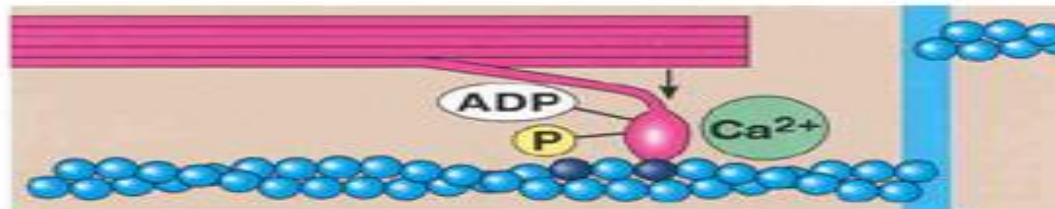
Мускулно съкращение

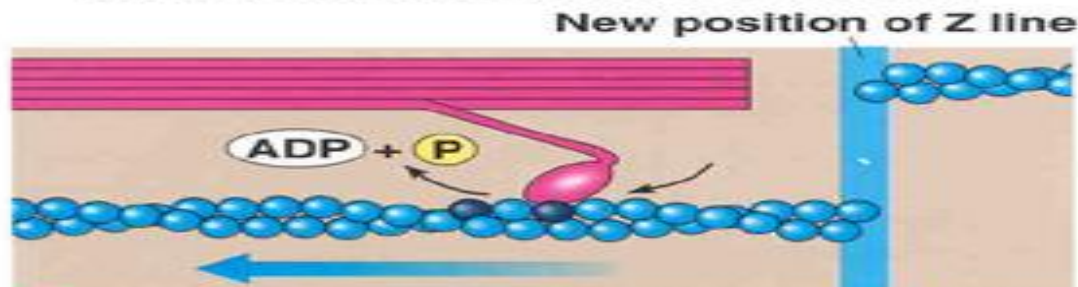
- 1 ATP binds to a myosin head, which is released from an actin filament.

- 2 Hydrolysis of ATP cocks the myosin head.

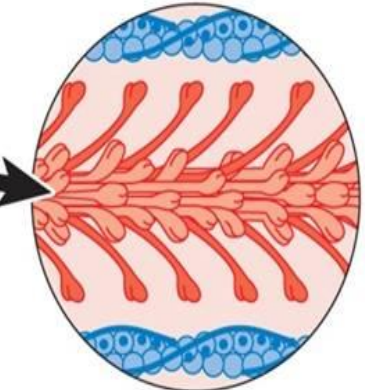
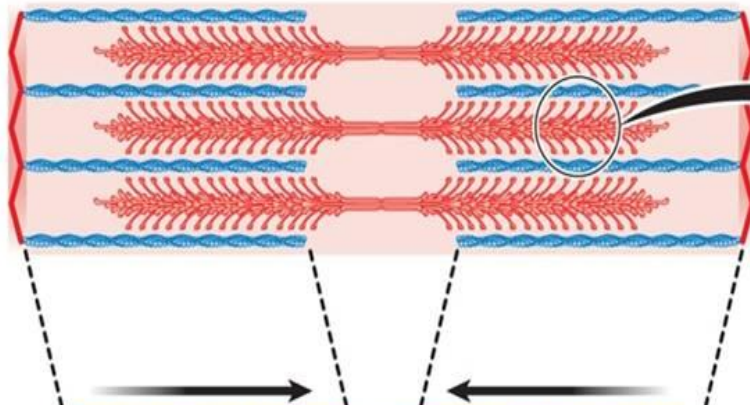

- 3 The myosin head attaches to an actin binding site, with the help of calcium.

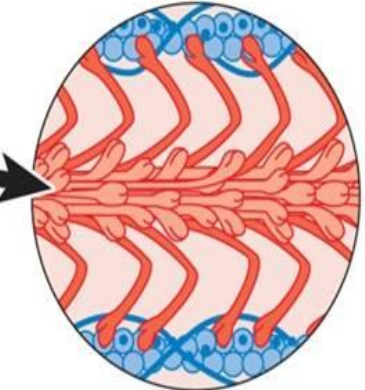
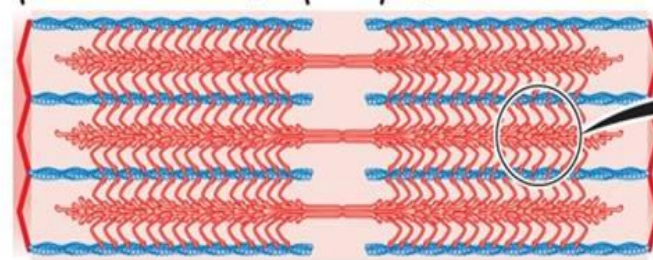

- 4 The power stroke slides the actin (thin) filament.

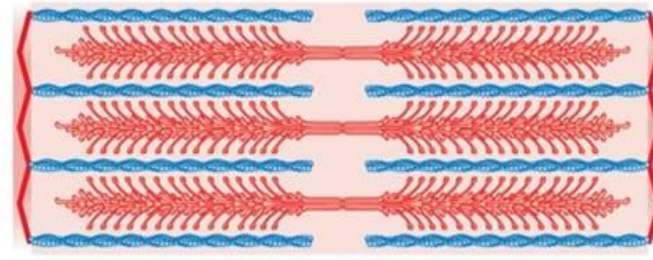
A Muscle relaxed—no contact between actin and myosin

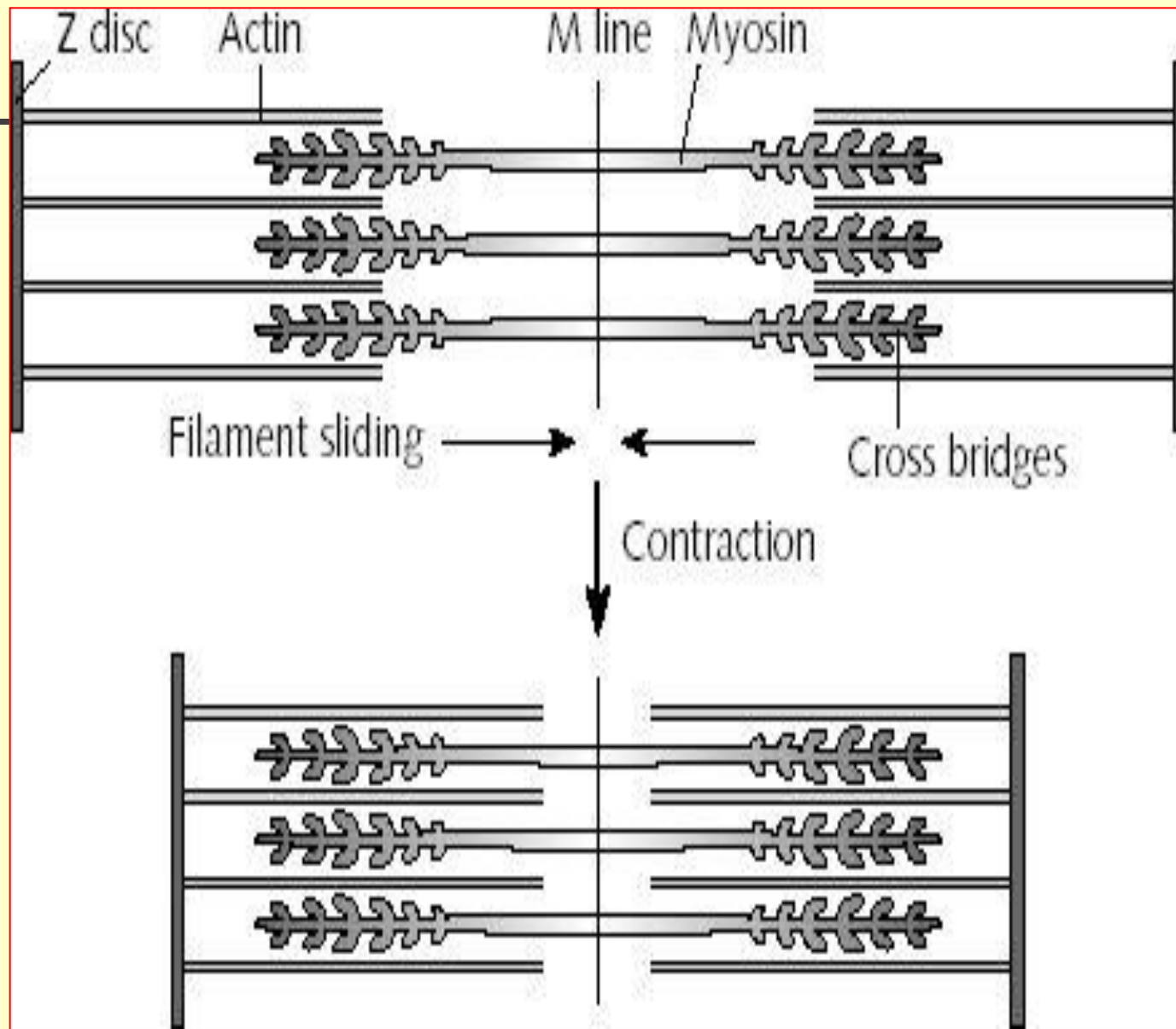
B Cross-bridges form, actin filaments move closer together

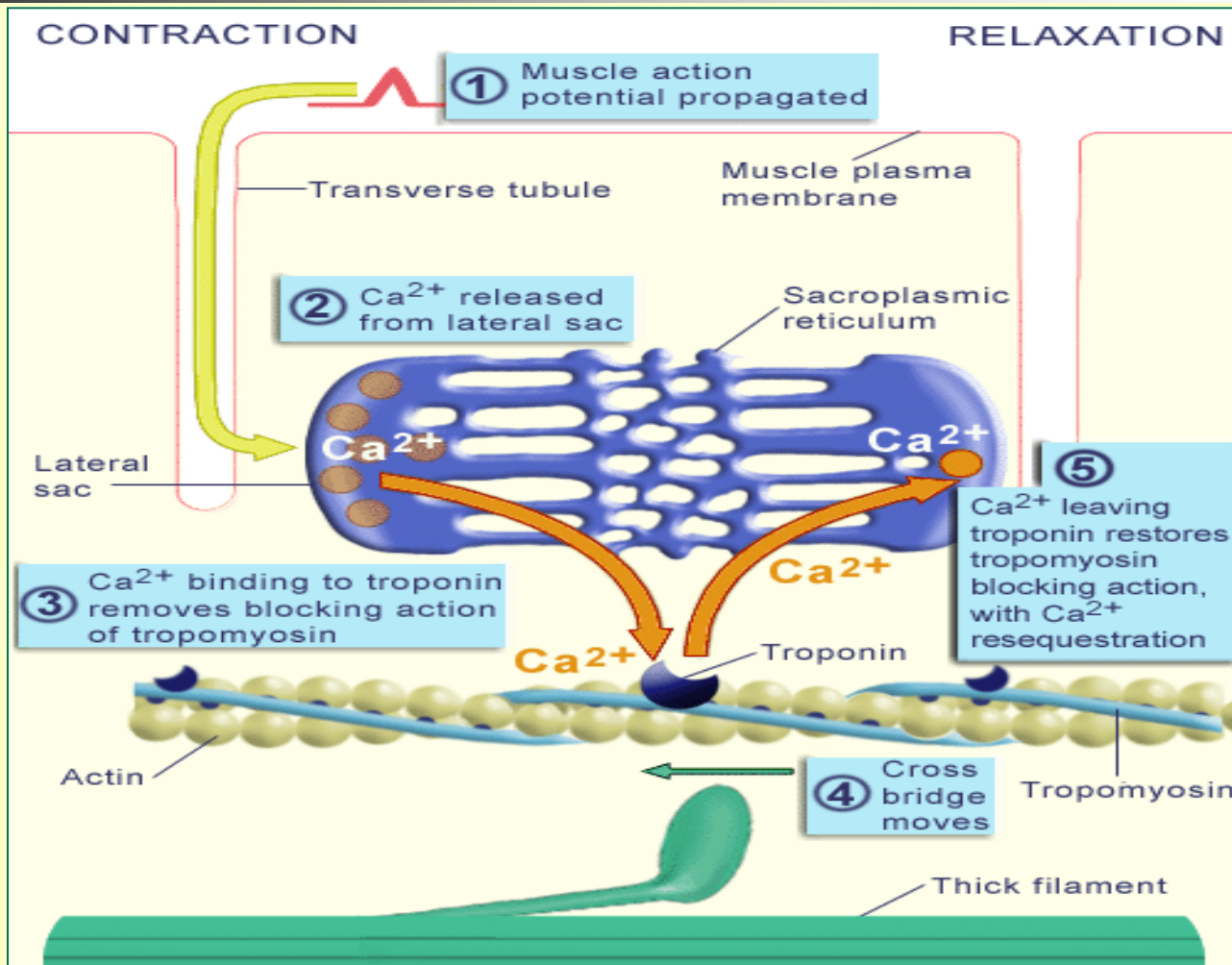
C Cross-bridges return to normal position, attach to new sites

Мускулно съкращение

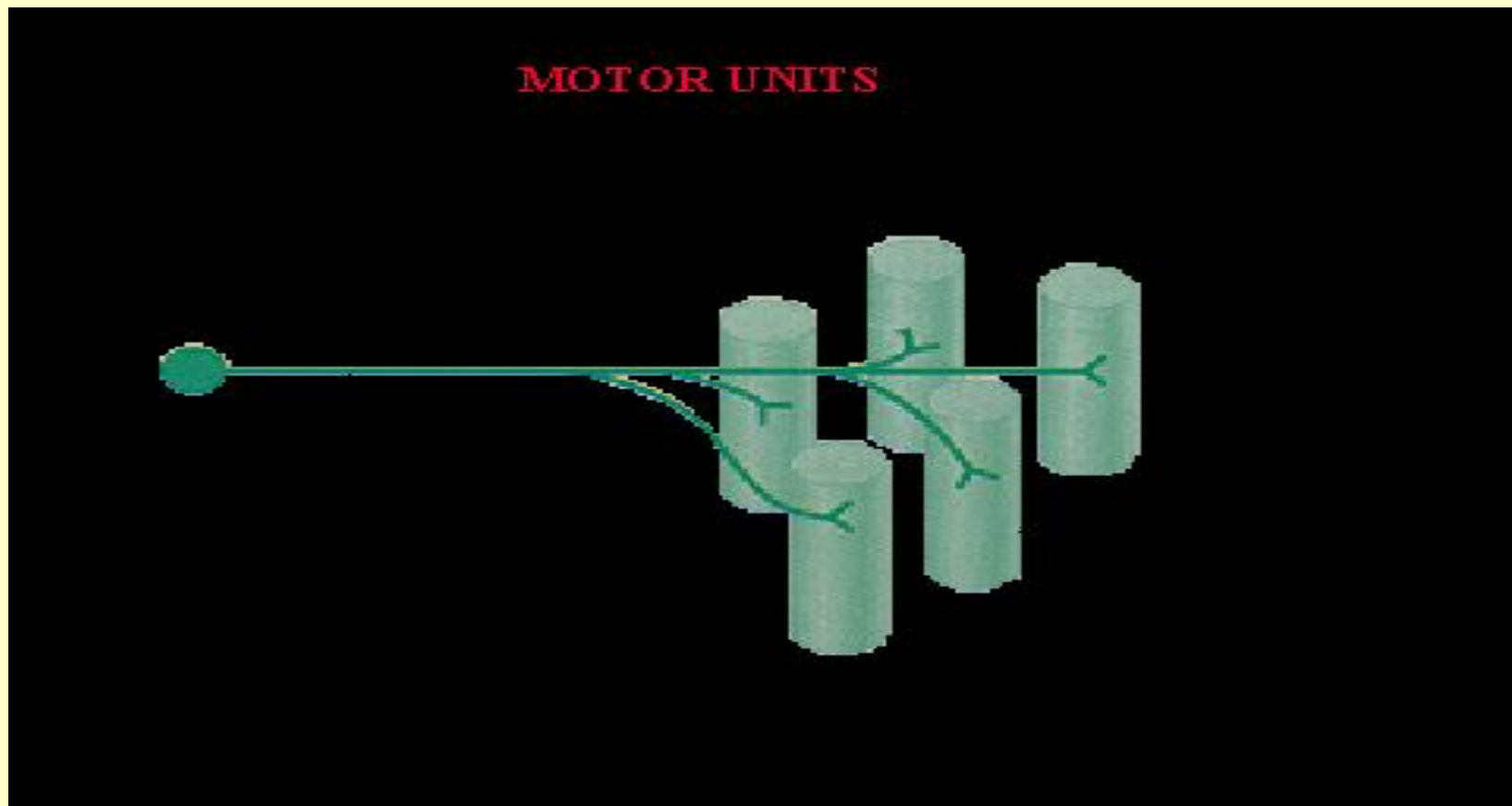

съкращение - отпускане

Двигателна единица – мотоневрон и инервираните от него мускулни влакна.

Различните мускули имат различен брой двигателни единици и различен брой мускулни влакна във всяка от тях в зависимост от функцията, която изпълняват.

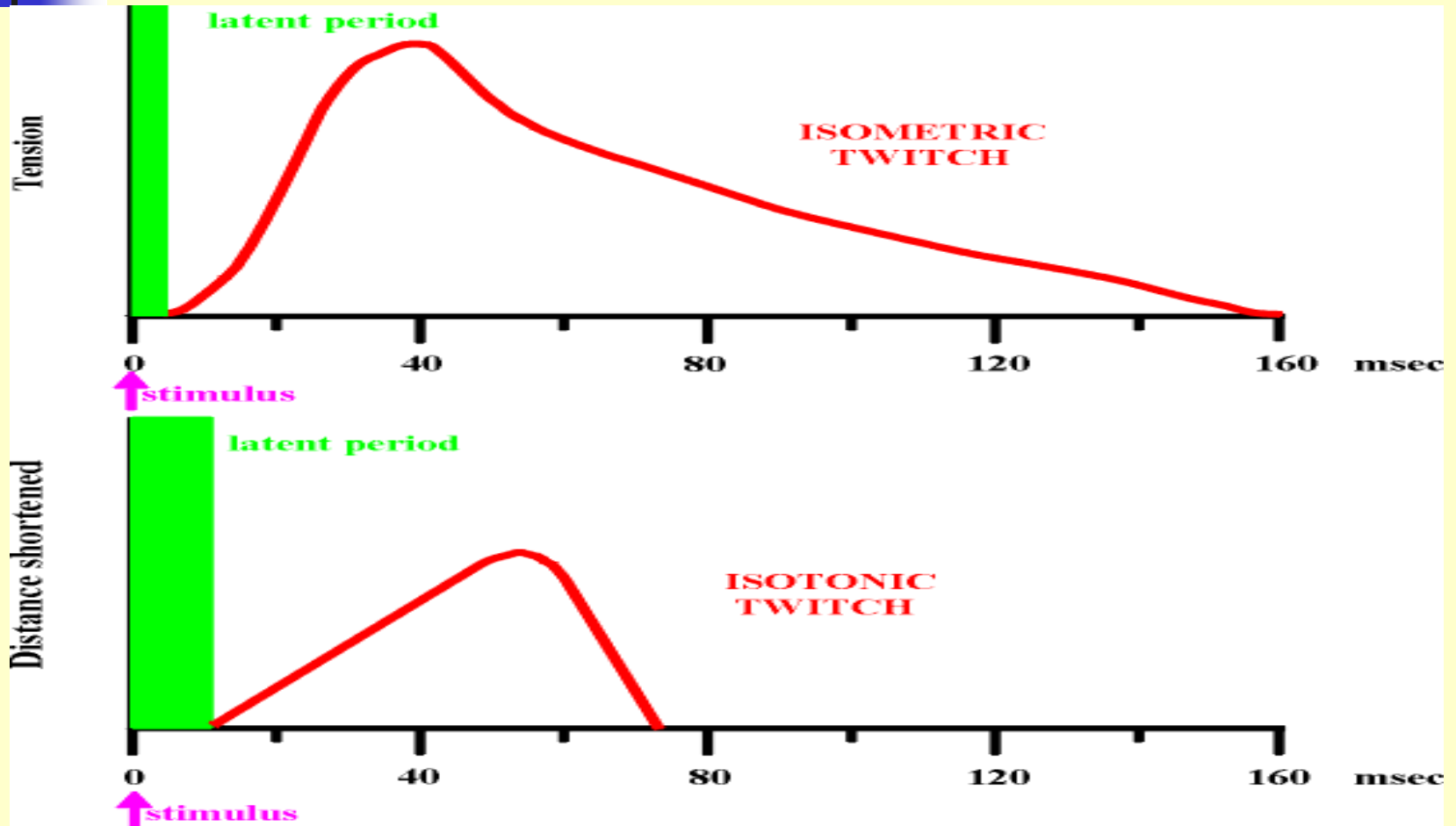

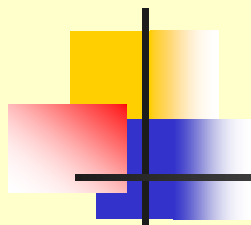

□ Видове мускулни съкращения:

* *изометрични и изотонични*

* *единични и тетанични*

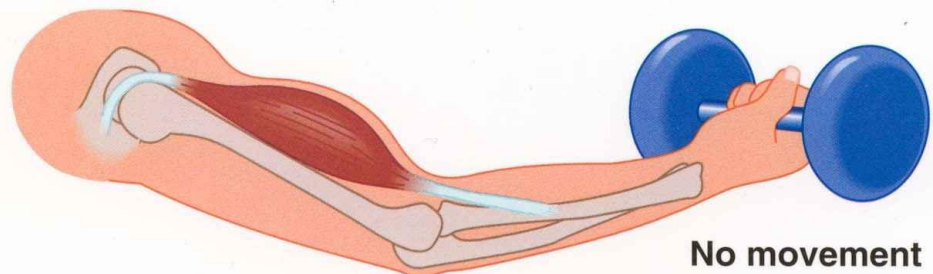

Видове мускулни съкращения

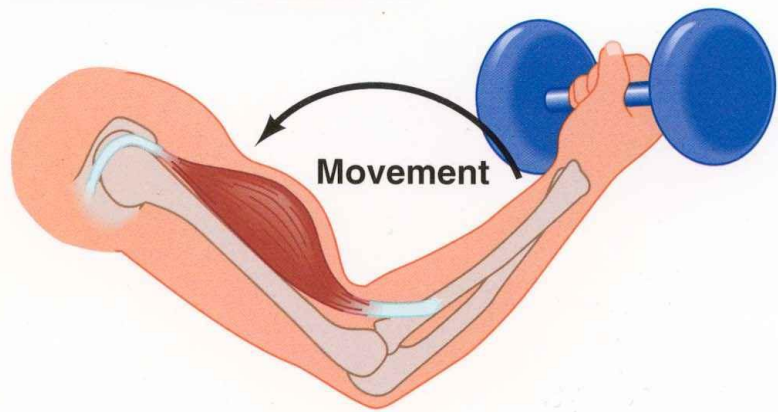
Isometric contraction

Muscle contracts but does not shorten

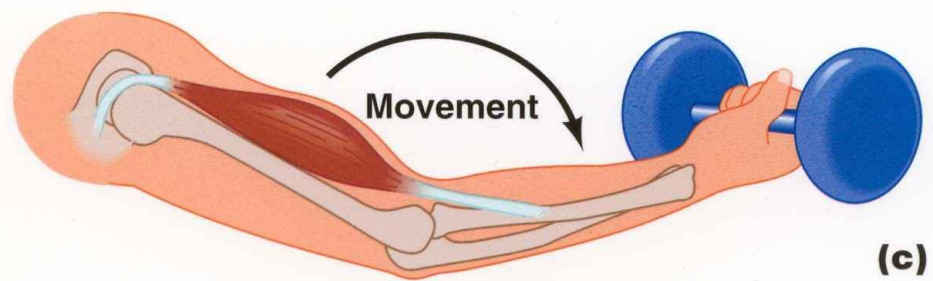
(a)

Concentric contraction

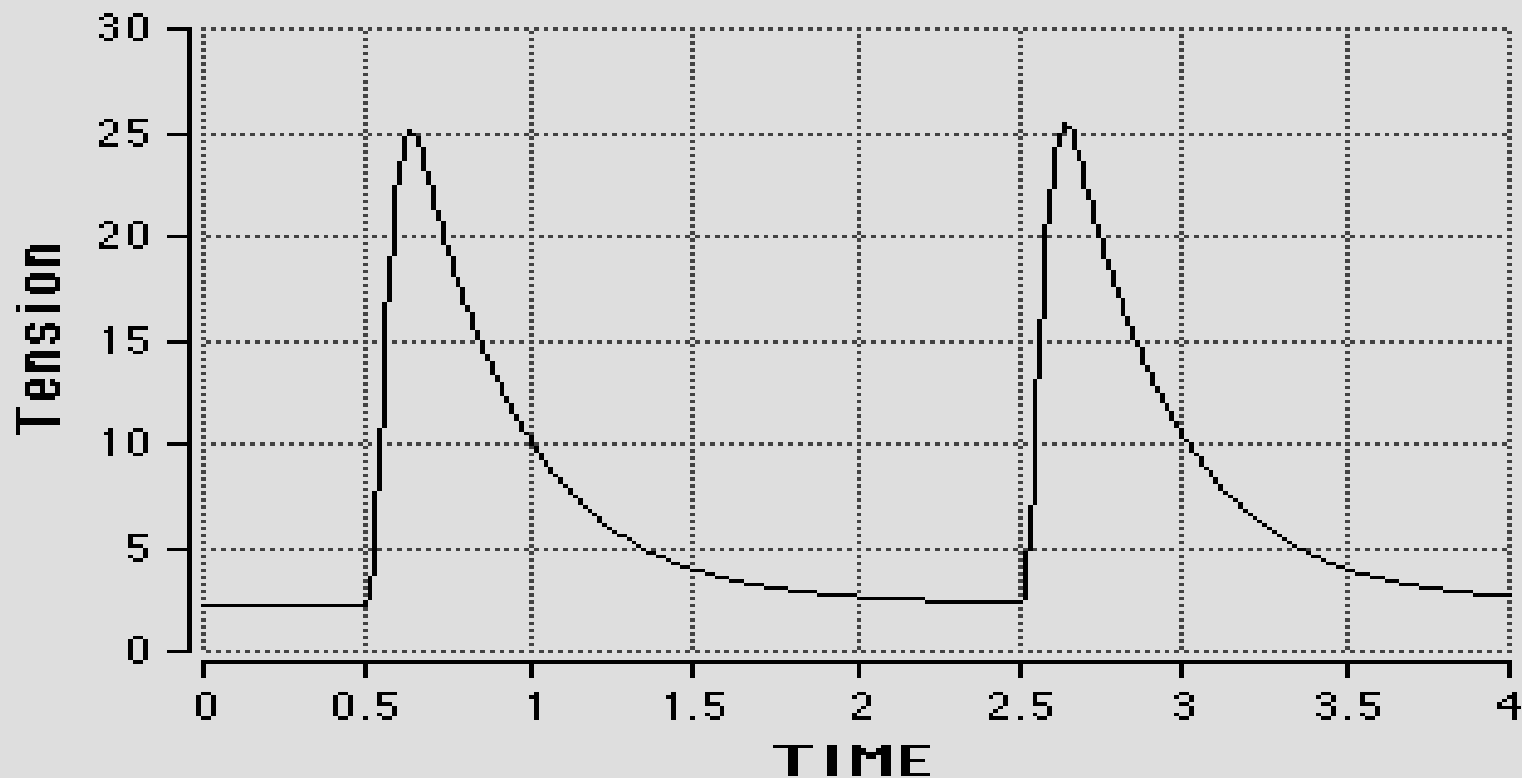
(b)

Eccentric contraction

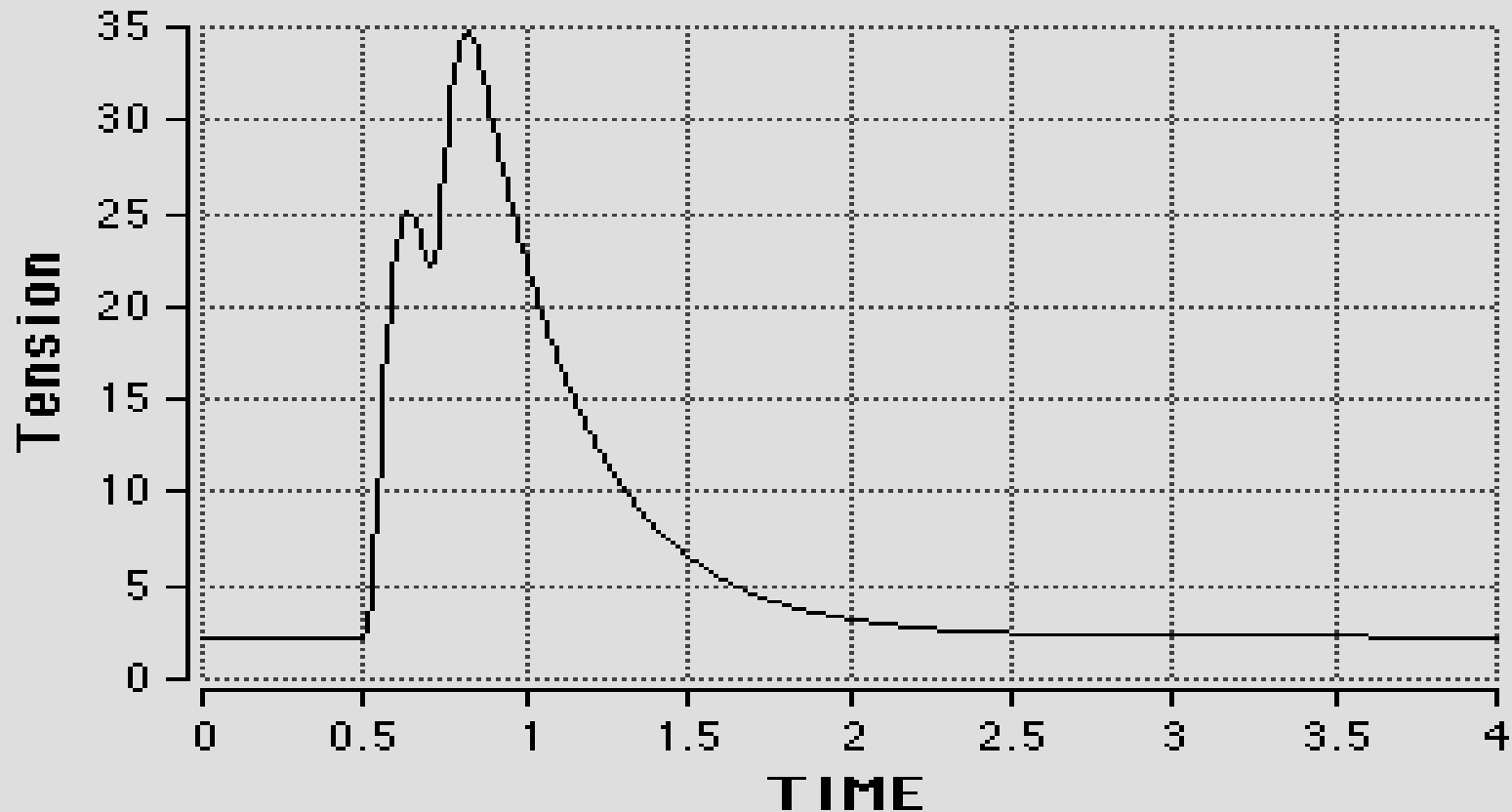

(c)

Единичното мускулно съкращение достига едва 20-30% от максималното напрежение, което може да се развие преди мускула да започне да се отпуска.

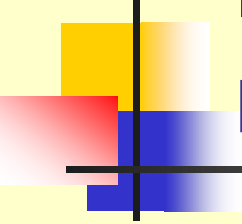

Сумирани съкращения – непълен тетанус,
когато всеки следващ импулс заварва
мускула в период на отпускане.

Пълен тетанус при много висока честота на нервните импулси, когато всеки следващ импулс заварва мускула в период на съкращение.

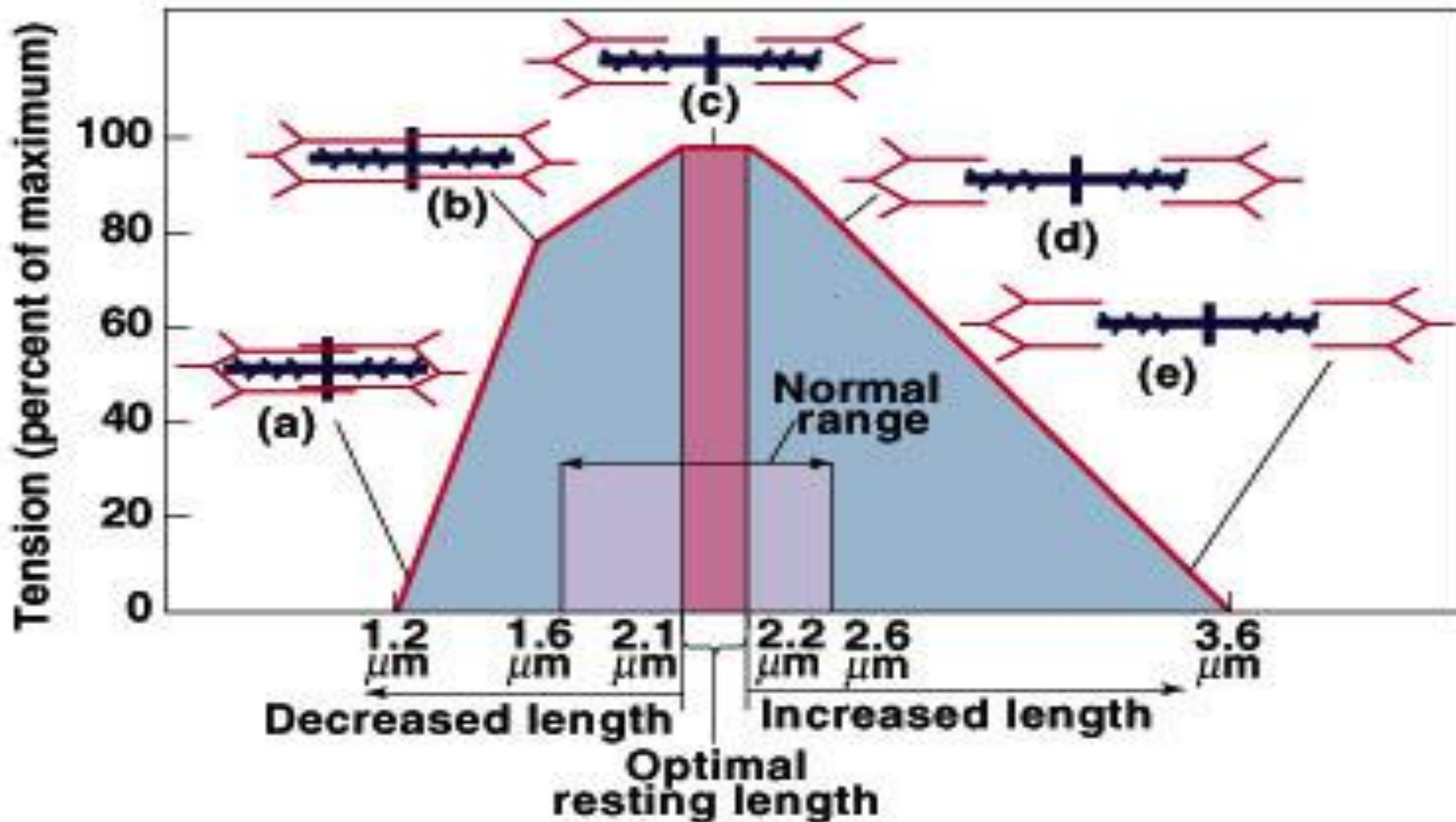
Механизми за регулиране силата на мускулното съкращение

- Чрез активиране на различен брой двигателни единици
- Чрез различна честота на нервните импулси по мотоневрона

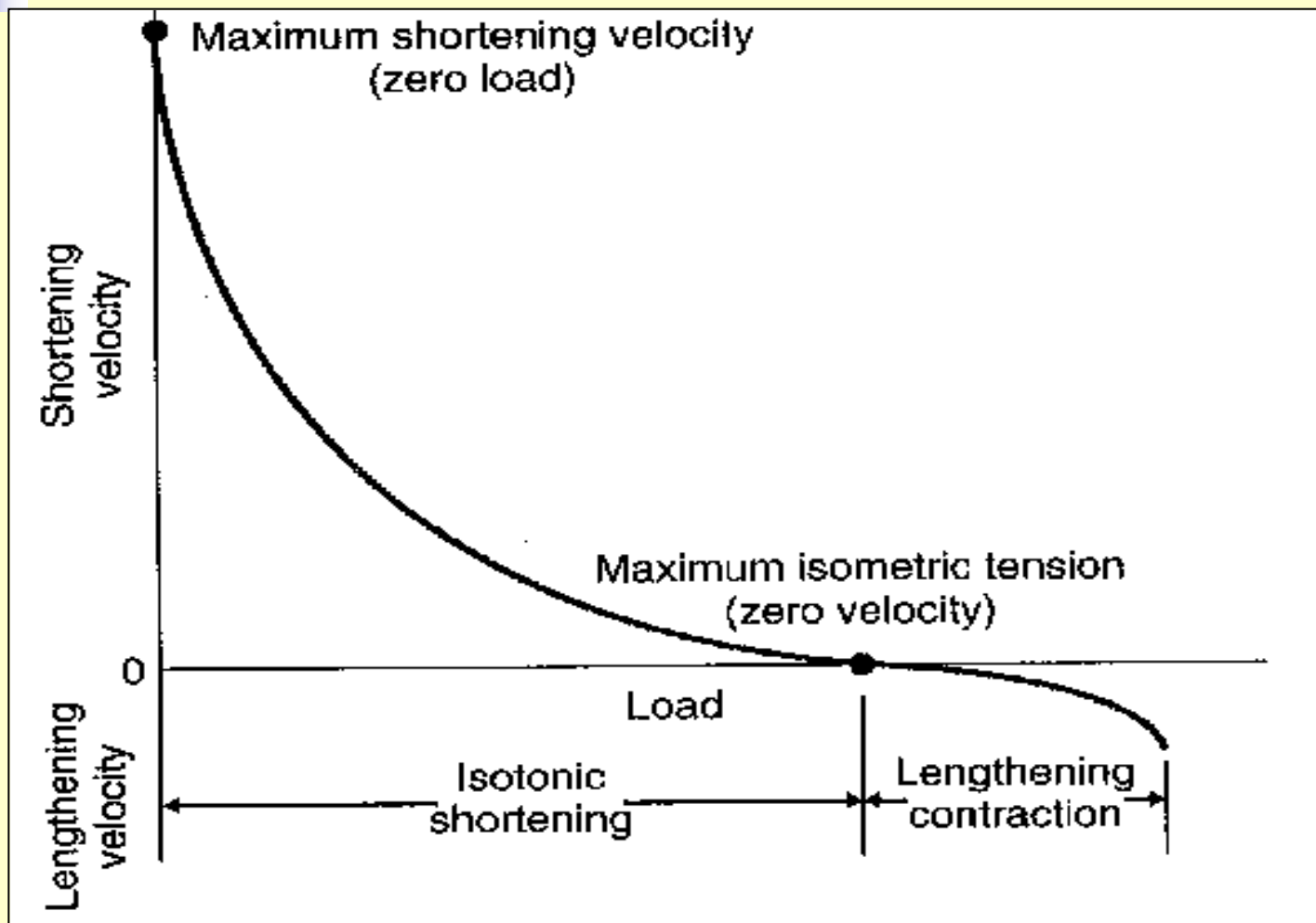
Зависимост дължина – напрежение

Мускулът развива най-голямо напрежение, ако съкращението започне от състояние на покой.

Зависимост между дължина, напрежение и скорост на съкращението

Най-голяма скорост на съксяване при липса на товар; нулева скорост при максимум товар.

Благодаря за вниманието!

